

Declaratie vanden Coninc

van Vranckrijck, daer by alle de Inwoonders ende andere Personen hen teghenwoordelijck vindende inde Steden van Rochelle ende S. Jan d' Angely/mids-ghaders oock alle de ghene die hun sullen Favoriseren / zyn Ghedeclareert te wesen Criminels van laese Majesteit, met injouctie aen alle zijne Onderdanen oft Onderfaten vande Ghepretendeerde Ghereformeerde Religie, &c.

Ouerghesedt vvt het Fransoys, in onse Nederlandtsche sprake, ende vvas Ghedruct tot Parijs,
Met Priuilegie van zijne Majesteit.

Nveerst Ghedruckt den 25. Junij. 1621.

T Hantwerpen, By Abraham Verhoeuen, op de
Lombaerde Veste, inde gulde Sonne.

Accompanying Certificate

That I, the undersigned, do hereby certify that the within
 copy of the original of the said Certificate is true and
 correct, and that the same is a true and correct copy
 of the original of the said Certificate, as the same
 appears by the original of the said Certificate, and
 as the same appears by the original of the said Certificate.

Given under the Great Seal of Great Britain, this
 14th day of June, 1671.

By the said Charles, King of Great Britain.

14

The within copy of the original of the said Certificate is true and correct, and that the same is a true and correct copy of the original of the said Certificate, as the same appears by the original of the said Certificate, and as the same appears by the original of the said Certificate.

Declaratie vanden Coninck van Vranckrijc, daer by allen de Inwoonders ende andere Persoonen teghenwoordelijck vindende inde Steden van Rochelle, ende S. Ian d'Angely, midtsghaders oock alle de ghene die hen sullen Fauoriseren, sijn ghedecleert te vvesen Criminels van Lezæ Majesteydt; met Injonctie aen alle sijne Onderdanen oft Onderfaten vande Gepretendeerde Ghereformeerde Religie dat sy souden Protesteren van niet te adhereren, ofte te consenteren inde verghaderinghe vande voorschreuen stadt van Rochelle, nochte in eenighe andere die daer sijn ghehouden ende men soude moghen houden, sonder expres consent ende permissie van zijne Majesteyt.

Novvys byder gratien

Godts, Coninck van Vranckrijck, ende Nauarren, &c. Aen eenen neghelijcken die dese teghenwoordige sullen sien/ Salut. De begherte die

die wy altyts hebben gehad omme te conserueren
 ende te bewaeren de openbaere ruste ende Tran-
 quiliteit onder onse Onderfaeten, ende te verhoeden
 ende beletten de qualen ende desolatie die d' Oor-
 loghen ordinarelijck sijn mede brenghende / ende
 den overlast ende Calamiteiten die de Ghemeen-
 ten ofte Borghers daer doore sijn lijdende / d' welc
 heeft ons met seer groote Patientie doen verdra-
 ghen van ouer vele maenden herwaerts / de Ex-
 cessen / Onghehoorsaemheden / ende Rebellerin-
 gen / voorts ghekeert ende gecommitteert in vele
 Steden van ons Coninckrijck door onse Onder-
 saeten / die Professie doen der Ghepretendeerde
 Ghereformeerde Religie, ende naementlijck bin-
 nen der Stadt van Rochelle, Montauban, ende
 anders / alwaermen heeft ghehouden ende noch is
 houdende onghesoosloof de Berghaderinghen / die
 meer hebben ghetracht om eenen Staet van Ghe-
 meynte ofte een Republicque op te stelle / als om
 hen te houden ende conserueren inde gehoorsaem-
 hende daer toe sy aen ons natuerlijcker wijs sijn
 verobligeert / hebbende oock doen snijden eenen
 Zeghel / onder den welcken ende onder de Signa-
 ture oft Onderteekeninghe vande principaelste
 vande Berghaderinghe / hebben sy laeten wtghaen
 diuersche Ordonnantien, Appoinctementen, A-
 postillen,

5

postillen, Commandementen, ende Commissien,
gheueude Macht ende Authoziteydt aen particu-
liere Personen/van te commanderē ouer de Pro-
uincien ende Steden / ende te lichten de Penning-
ghen van onse Finantien, ende Inuecomē / oplich-
tinghen te doen van Soldaten, Waepenen, ende
Gheldt, Gheschudt te doen gieten, t'selue te senden
in vremde Prouincien ende Coninckrijcken,
ende andere dierghelijcke Acten, die ghenoech doē
blijcken eene volcomen Rebelleringhe, ende open-
baere wederspannicheydt teghens onse Auethori-
teyt. Waer van t'sedert de Maent van April leste
leden eenighe kennisse ofte wetenschap ghehadt
hebbende/ende wel wetende dat sy het pretert van
dese desorderen sondeerde/op de kleynse sekerheyt
die sy senden te hebben van henne Personen/ende
vande Liberteyt van henne Conscientien. Soo
hebben wy hen/by onse Declaratie vanden vierē-
twintichsten dach der seluer Maent van April wel
willen verskeren vā onse goede Intentie ende in-
clinatie totte ghene die souden bliuen in hen de-
bvoir ende Obligatie : Ende hen nemende in on-
se Protectie ende Sauuegarde particuliere, te doen
blijcken / dat de Keyse die wijs ons prepareerden
te doen/in dese Landen/oft Contrepen/meer was
streckende/omme (als wy ghecomen souden we-
sen

fen ter plaetsen daermen dese Insolentien com-
mitteerde) aldaer onse Authoriteyt wederomine te
restaureren/ ter Confusien van de ghene die hen
beschuldicht souden vinden/ als om eenich voor-
der kigeur te ghebruycken / noch te werck te wil-
len stellen de Macht die Godt Almachtich in onse
handen heeft ghesteidt/ om sulcke Insolentien te
straffen. Maer t'is verre van daer / dat sulcke
henne ooghen gheopent soude hebben/ omme hen
wederomine tot henne schuldighe ghehoorzamen-
heide te brenghen/ dan den meestendeel van hen-
lieden continuierende in hennen quaden wille ende
Intentie zijn openbaerlijck Cherebelleert, Jae
dat ergher is Committeren alderhande Hostili-
teyt teghens de ghene die met hen niet en willen
aenhouden:

Publicerende datse gheen ander Ouerhoofst en
kennen/ dan de Vergaderinghe dier is in Rochel-
le. De welke teghentwoordelijck vele Soldatē
heeft ghesonden in S. Jan d' Angely, die gelicht zijn
wt crachte van haerlieder Commissien, die hen
schijnen te willen opponeren teghens onse passa-
gie inde selue Stadt/ ende ons te willen beletten
met gheweldt van Wapenen de incompste der sel-
uer Stadt. Welck ons dringht ende verobli-
geert ziende oock dat dese desordze wordt naer ghe-
volcht

volcht in vele andere Steden ons Coninckxrijck,
 van ons te stellē in Staete omme te straffen d' Au-
 theurs der seluer/naer henne verdiensten/ende tot
 dien epnde te employeeren mette Ordinairische
 wegghen van Justitie/de middelen die Godt Alma-
 chtich in onse handen heeft gestelt/tot onderhou-
 dinghe ende Conservatie van onse Authoritydt.

Ende op dat onse Onderfaeten,ende speciaelijc
 die ghene die Professie doen vande voorszreuen
 Ghepretendeerde Ghereformeerde Religie,niet
 verabuseert en souden connen wordē met het vals
 Pretext daer mede hem de voornoeinde Verghae-
 deringhe behelpt/somme hen te doen wijcken van
 henne schuldighe ghehoorzaamheyt. Ende op dat
 d' een ende d' andere gheinformeert sy van onse Ju-
 tentie ende ghoeden wille raeckende dit subjeckt.
 Soo hebben wy met advijs der Princen, Herto-
 ghen, Pairs, Officiers, van onse Croone, ende de
 Principaelste van onsen Raede/gheseght ende ge-
 declareert/segghenende Declateren by dese jegen-
 woordighe. Dat wy confirmerende onse voorszre-
 uerde Patenten vanden vierentwintichsten April
 lestleden/ghenomen ende ghestelt hebben/ nemen
 ende stellen midts desen in onse speciale Protectie,
 ende Sauuegarde alle onse Onderfaten vāde voorz-
 schreuen Ghepretendeerde Ghereformeerde Re-
 ligie,

ligie, van wat Qualitept oft Conditie die sijn/die
sullen bliuen ende hen houden in onse Ghehoor-
saemhepdt/ende onder d' Observantie van onse E-
dicten, oft Ordonnantien, de welcke wy ooc neer-
stelijck sullen doen onderhouden in hennen Fa-
veure.

Maer siende de openbaere Rebellatien diemen
in onse Stadt van Rochelle is committerende/so
wel mette Vergaedinghe die aldaer blijft due-
rende teghens onse Expresse verboden / als doort-
gheheel Corpus der seluer Stadt / te wete de Bor-
ghers ende Inwoonders aldaer / soo oock insghe-
lijck t'ghene datter passeert in onse Stadt van S.
Iand' Angely, ende de Acten van Hostiliteyt, die su-
daghelijck teghen onsen Egenen Persoone sijn
committerende.

Soo hebben wy ghedeclareert ende Declareren
midts desen/ dat allen de Inwoonders ende Per-
soonen van wat Qualitept die sijn/die jegenwoor-
delijck sijn woonende/gheolucht/ oft gheretireert
binnen Rochelle, ende S. Iand' Angely, ende alle
d'andere die hen sullen Favoziseren/ Directelijck
oft Indirectelijck, midts-gaders de gheue die Ac-
ces, Intelligentie, Associatie, oft Correspondentie
met hen sullen hebben/ ofte die in eenigher manie-
ren sullen kennen ofte Obedieren de Vergaderin-
ghe

ghe van Rochelle, ofte eenighe andere Verghaderinghen, Cerckels, Abregien, Prouintiale Raeden, ofte andere Congregatien die Correspondentie hebben met die van Rochelle, ende diemen houdt sonder onse Expresse Permissie, Sijn inden eerste te houden voo? Ouertreders, Refractarisen, Ongehoorsaeme ende Criminellen van laese Majesteit, ende dat ouersulckr alle henne Goederen aen ons verbeurt ende Confiscabel zijn.

Willende dat teghens hen Gheprocedeert sal worden naer Rigueur vande Rechten ende Ordonnantien, met Apprehensie van heune Persoonen/Annotatie van henne voo?schreven Goederen/ende andere Ordinairisse wegghen/diemen in sulcken saecken ghewoon is te ghebruycken.

Daer en bouen Declareren wy doock/onse voo?schreuen Steden van S. Ian d' Angely ende Rochelle, ende alle andere die met hen Adherere ende bliuen sullen inde selue Criminael onghewoorsaemheyt/vervallen ende Gheproueert te zijn van alle onse Oetroyen, Priuilegien, Vryheden, ende andere Gratien, die hen gheguint ende verleent souden moghen wesen by de Coningen onse Voorouders, ofte by ons. Ende op dat wy souden connen kennen ende onderscheyden de goede wt de quade/soo willen wy dat alle onse Onderlaten Professie doe-

ghe van Rochelle, of in enige andere Verghaderinghe
de der voorghermerder Ghepretendeerde Ghere-
formeerde Religie, soo wel d'Edelmannen als
andere van wat Qualiteyt die zijn / ende in sghel-
lijcke oock alle de Steden / ende Ghemeynten van
de selue Qualiteyt / sullen Verclaeringhe doen in
de Preshiale Raeden, Baillouagien, ende Seneschal-
kagien van hen Ressor, vande ghoede Intencie
die sy sijn hebbende tot onsen Dienste. Ende dat
sy aldaer sullen Renunchieren ende Desauoyeren,
ende Protesteren van niet te Adhereren in eeniger
manieren inde voornoemde Verghaderinghe van
Rochelle, noch in eenighe andere Verghaderin-
ghen, Prouintiale Raeden, Abregien, Cerckels, en
andere die (soo gheseght is) ghehouden sijn geweest
ende ghehouden souden moghen worden / sonder
onse Expresse Permissie, ende dat sy hen neffens
ons willen opponeren / teghens alle de Resolutie
die aldaer souden moghen ghenomen wesen / daer
van spieden alsulcke Acten sullen licken als hen
tot hender Descharge ende ontschuldighen van
noode soude moghen wesen.

Wij verbieden oock in sghelijcke wel Expresse-
lijcken aen alle Edellieden ende andere dat sy niet
en sullen ghedooghen / dat henne kinderen / Dome-
sticken oft andere van hen Dependende sullen
gaen inde voorschreuen Steden / noch aldaer ee-
nich

nich Confort oft Assistētie te doen / nochte in hē-
lieden Hupsen te Logeren / ofte te laeten schynken
de ghene die sullen gaen / ofte in eenigher maniere
Converseren in eenighe der voorschreuen Steden
in wat manieren het dock si / op Pene van te ver-
vallen int selue Criem.

Bevelen ende gebieden daeromme wel Expres-
selijck aen alle onse Baillieuvven, Seneschalcken,
Prouosten, Rechters, henne Lieutenanten, Vice-
Seneschalcken, Prouosten van onse Cosijns den
Connestabel ende Marschalcken van Vranckrijc,
ende aen alle onse andere Officiēren diet soude mo-
ghen raecken / wel sozchoudelijck ende eractelijck
te Procederen teghens de Persoonen ende Goede-
ren vande ghene die int voorschreuen Criem ver-
vallen sullen wesen / ende aen onse Procureurs Ge-
neraels, ende aen henne Substituten van daer op
het vervolch / Requisitionen en Diligentien te doen /
die van henne Officiēn sijn dependierende / sonder
Regard te nemen op eenighe Sauvegarden oft an-
dere Assurantien die si van ons / op valsche ken-
nen gheuen oft anderints / souden moghen ghe-
obtimeert hebben / ten waere dat de voorschreuen
Sauvegarden waeren in forme van Patenten / ge-
seggelt met onsen grooten Seghele / ende dat daer
inne expresselijck wtghedruckt stondt de Permissie

die wy hen ghegheuen hadden van te mogen gaē
ofte frequenteren inde voorszeyt Rebelle Ste-
den.

Bevelen ende Commanderen daeromme aen
onse Lieue ende Ghetrouwe/ de Lieden van onse
Houen ende Kaden vanden Parlemeute ende Ca-
mere der Edicten, oft Ordonnantien, datse dese
onse jeghenwoordighe Brieuen van Declaratie,
sullen doen Lesen / Publiceren/ ende Registreren/
een neghelijk vooz soo vele hem aenghaen mach.

Ende dat slieden den inhouden van dien wel
Cracktelijk onderhouden ende obserueren naer
zijn: Forme ende Teneur/ Ordonnerende aen on-
se Procureurs Generaels ende aen henne Substi-
tuten sozchvuldelijk de hande daer aen te houdē/
ende te doen alle vervolch ende Diligentie daer
toe dieneude/ ende van noode wesende: Want ons
alsoo ghelieft. Des t' Circonden hebben wy on-
sen Seghele doen hanghen aen dese jeghenwoor-
dighe. Ghegheuen tot Nyort den zebenentwint-
tichsten May/ Int Jaer ons Heeren/ dussent zes
hondert ende eenentwintich/ van onsen Kijcke int
tweelfste Jaer.

Onderteeckent

Lovvys.

Ende op de plope

By den Coninck.

DE LOMENIE.

Ende was Ghezeghelt metten grooten Segel van Gheelen Wasse/ In dobbele steerten/ende op de zelue Plope is noch Gheschreuen.

Ghelesen, Gepubliceert ende geregistreert, ghehoort ende gherequireert den Procureur Generael des Coninx. Ende geordonneert dat de Ghecollationeerde Copijen daer van souden ghesonden vvorden inde Bailluaigien ende Seneschalckagien van dit Ressort, omme aldaer insghelijckx, ghelesen, Ghepubliceert, gheregistreert ende gheexecuteert te vvorden. Ordonnerende ende substituten vandē voorschreuen Procureur Generael de hādte te houden aende Executie der seluer, ende t'Hoff daer van te Certificeren binnen een Maendt,

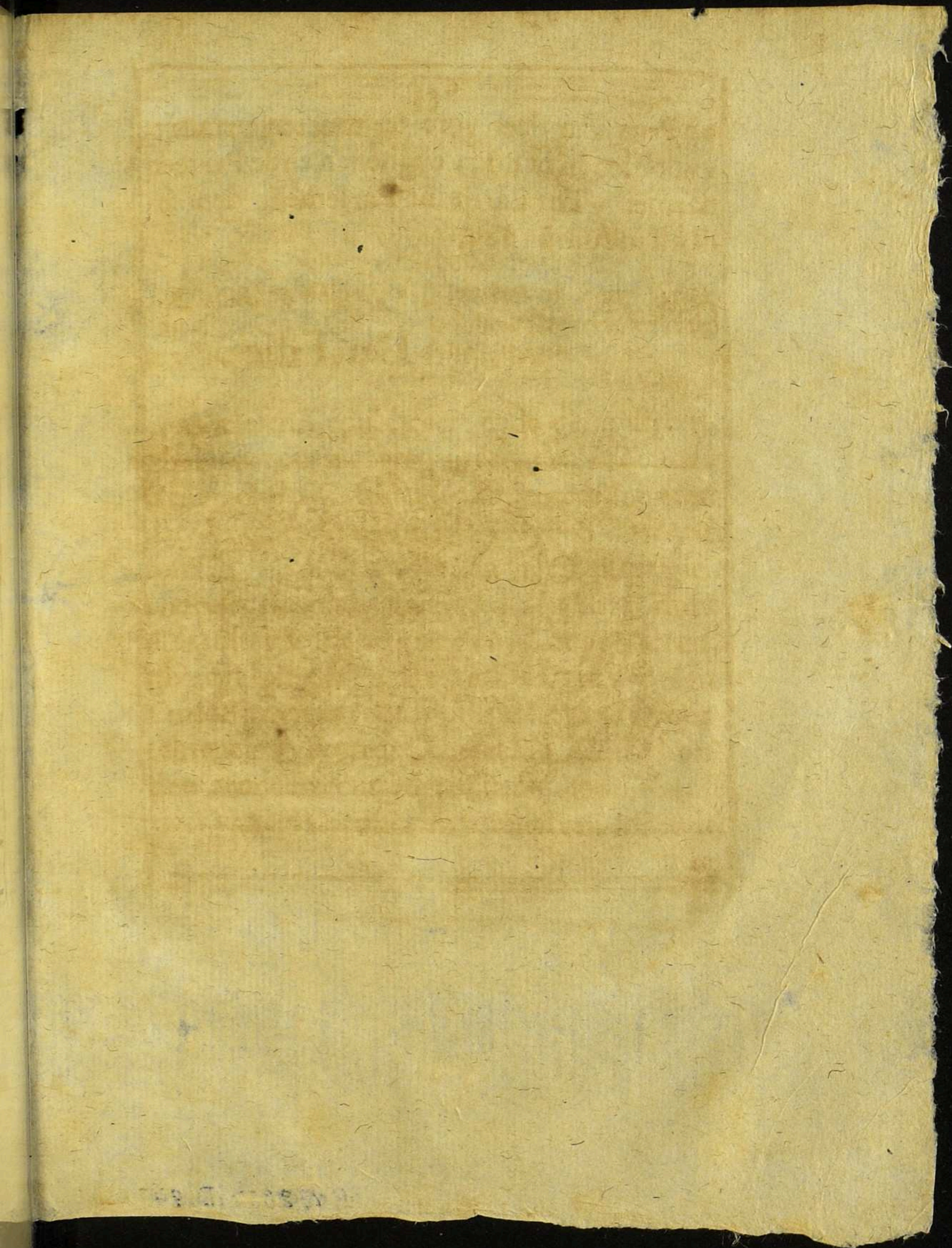
op

op Pene van daer vore te moeten verand-
vvoorden in hennen eyghenen ende Priueen
naeme. Tot Parijs int Parlement den se-
uensten Iunij 1621.

Onderteeckent.

Du Tillet.

B 17885: II, 94